

Vlaamse Regulator van de
Elektriciteits- en Gasmarkt

Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt
Publiekrechtelijk Vormgegeven Extern Verzelfstandigd Agentschap
Graaf de Ferrarisgebouw | Koning Albert II-laan 20, bus 19 | 1000 Brussel
Tel. +32 2 553 13 53 | Fax +32 2 553 13 50
Email: info@vreg.be
Web: www.vreg.be

Rapport van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt

van 30 september 2011

Transparantie van de doorrekening van de kosten voor de certificatenverplichtingen
door elektriciteitsleveranciers

Inhoudsopgave

INHOUDSOPGAVE	2
1. INLEIDING	3
2. SITUATIESCHETS	4
2.1. TRANSPARANTIE VIA PUBLICATIE VAN VERBETERDE STATISTIEKEN OVER CERTIFICATENHANDEL, -PRODUCTIE EN -PRODUCTIECAPACITEIT	4
2.2. TRANSPARANTIE OVER DE KOST VAN DE CERTIFICATENVERPLICHTING PER LEVERANCIER.....	5
2.3. RELEVANTIE VAN DE PUBLICATIE VAN DE KOST PER LEVERANCIER	5
2.4. HOE WORDT DE KOST VAN DE CERTIFICATENVERPLICHTINGEN MOMENTEEL OP DE FACTUUR VERMELD?	5
2.5. VERHOOGT DE VERMELDING VAN DE KOST VAN DE CERTIFICATEN-VERPLICHTINGEN DE TOTAALPRIJS VAN DE ELEKTRICITEITSFACTUUR?	5
3. WETTELIJKE BASIS	7
4. VERZAMELING EN VERWERKING VAN DE STATISTIEKEN	8
4.1. RELATIVERING VAN DE GEBRUIKTE METHODOLOGIE	8
4.2. ASSUMPTIES EN METHODOLOGISCHE ELEMENTEN:	9
5. RESULTATEN	11
5.1. GEMIDDELDE KOSTPRIJS PER CERTIFICAAT PER ELEKTRICITEITSLEVERANCIER.....	11
5.2. AANTAL GROENESTROOMCERTIFICATEN INGELEVERD TIJDENS DE QUOTUMRONDE VAN 31 MAART 2011	12
5.3. AANTAL WARMTEKRACHTCERTIFICATEN INGELEVERD TIJDENS DE QUOTUMRONDE VAN 31 MAART 2011	12
5.4. AANTAL GROENESTROOMCERTIFICATEN IN PORTEFEUILLE PER ELEKTRICITEITSLEVERANCIER	13
5.5. AANTAL WARMTEKRACHTCERTIFICATEN IN PORTEFEUILLE PER ELEKTRICITEITSLEVERANCIER	14
6. CONCLUSIES	16
6.1. ANALYSE VAN DE CIJFERS	16
6.2. VERBETERINGSMOGELIJKHEDEN VOOR DE TOEKOMST.....	16
6.3. EVALUATIE ONDERSTEUNINGSMECHANISMEN	16

1. Inleiding

De vraag naar meer transparantie in de kosten die door de elektriciteitsleveranciers worden doorgerekend aan hun klanten voor het voldoen aan de certificatenverplichtingen inzake groene stroom en warmtekrachtbesparing, heeft geleid tot een nieuwe decretale taak voor de VREG.

Het decreet van 6 mei 2011 legt de VREG een aantal rapporteringsverplichtingen op tegen 30 juni van elk jaar.

De VREG heeft geprobeerd om in de korte tijdspanne tussen de decreetswijziging en de rapporteringsdeadline te rapporteren. De toepassing van de door het decreet opgelegde methodologie botste echter op een aantal praktische bezwaren, waardoor de deadline niet gehaald kon worden.

Zo beïnvloedde de praktijk van bepaalde marktpartijen om transacties van certificaten in de certificatenbank van de VREG op te nemen aan 0 euro in eerste instantie het beeld te sterk. Tegenover de certificaten die – volgens de gegevens voorhanden in de certificatenbank - aan 0 euro verworven werden, staat immers wel degelijk een productiekost of aankoopprijs. Door de praktijk van het ingeven van transacties van certificaten aan 0 euro wordt intransparantie gecreëerd en leidt de opgelegde methodologie niet tot een representatieve benadering van de kostprijs per certificaat.

Hieraan werd een oplossing gegeven door een afspraak te maken met de elektriciteitsleveranciers dat ze een andere waardering voor deze transacties konden voorstellen, op voorwaarde dat dit een gemotiveerd voorstel was. Dit liet toe om aan de aan 0 euro geboekte certificaten transacties een correcte en realistische kost toe te wijzen, bijvoorbeeld gebaseerd op de boekhoudkundige waarde van deze transactie bij de elektriciteitsleverancier of op de contractueel vastgelegde waarde tussen de producent en de elektriciteitsleverancier. De VREG heeft niet met alle voorstellen tot aanpassing rekening gehouden, bijvoorbeeld omdat de aangebrachte motivatie niet voldoende overtuigend was.

In de toekomst zouden nog betere resultaten gerealiseerd kunnen worden inzake de benadering van de reële kostprijs voor het verwerven van certificaten door het ondernemen van volgende acties:

- De VREG zal onderzoeken of het zinvol en mogelijk is om in de gebruiksvoorwaarden van de certificatenbank op te nemen dat de prijs die voor een transactie van certificaten wordt ingevoerd moet overeenkomen met de boekhoudkundige waarde van deze transactie bij de elektriciteitsleverancier. Dit garandeert dat de waardering – gevalideerd door de bedrijfsrevisor van de betrokken leverancier – zich vertaalt in een relevante prijs in de databank. Een voorwaarde die hiervoor vervuld moet zijn, is de ontkoppeling tussen de functies 'Steuncertificaat' en 'Garantie van Oorsprong', die nu nog beide gecombineerd worden in de GSC en WKC. Het feit dat nu transacties aan 0 euro noodzakelijk zijn, is immers terug te voeren tot de nood aan het verhandelen van certificaten enkel en alleen om gebruik te kunnen maken van de functie GvO en daarna het certificaat opnieuw aan de oorspronkelijke eigenaar terug te bezorgen;
- De VREG zal met VITO verder overleg plegen over de toe te passen onrendabele top voor iedere in de certificatenbank gebruikte technologie. Dit laat toe om alle door productie verworven certificaten aan een realistischere kostprijs op te nemen in de berekening.

2. Situatieschets

Er is al lang discussie over de manier waarop elektriciteitsleveranciers de kost om te voldoen aan de verplichting om jaarlijks te voldoen aan de certificatenverplichtingen inzake groene stroom en warmtekrachtbesparing doorrekenen aan hun klanten.

Vanuit verschillende vertegenwoordigers van elektriciteitsverbruikers en overlegorganen komt de vraag naar meer transparantie in de kosten voor het voldoen aan de certificatenverplichtingen door de elektriciteitsleveranciers. Zij zijn als certificaatplichtige partijen onderworpen aan het quotumsysteem voor groene stroom en warmtekrachtkoppelingstroom.

2.1. Transparantie via publicatie van verbeterde statistieken over certificatenhandel, -productie en -productiecapaciteit

De VREG publiceert al sinds de start van het systeem van de groenestroomcertificaten in 2002 en van het systeem van de warmtekrachtcertificaten in 2004, heel wat informatie over de certificatenmarkten met de bedoeling transparantie te brengen. Begin 2011 werd een zeer belangrijke bijkomende stap gezet door het compleet herwerken en sterk uitbreiden van de statistieken. Deze statistieken bevatten nu onder andere informatie over het aantal installaties dat groenestroomcertificaten (GSC) en/of warmtekrachtcertificaten (WKC) ontvangt, hun vermogen, het aantal uitgereikte certificaten, het aantal verhandelde certificaten en de transactieprijs,...

De werking van de certificatenmarkten is soms moeilijk te vatten. Daarom is het belangrijk dat de bedrijven actief in de energiemarkt goed en tijdig geïnformeerd worden over de ontwikkelingen. Zo krijgt de markt signalen waarop ze kan reageren. De VREG verhoogt de transparantie van de markten voor GSC en WKC door de informatie sterk uit te breiden en overzichtelijker te maken.

De voornaamste verbeteringen zijn de volgende:

- statistieken over de certificatenmarkt:
 - geven een beeld van het aantal GSC respectievelijk WKC dat aan de wettelijke minimumprijs werd verkocht aan de netbeheerders;
 - spitsen zich toe op de gemiddelde prijs en aantallen verhandelde certificaten en werden uitgebreid met grafieken met de onder- en bovengrens van de gemiddelde prijs en de spreiding ("spread") van de transacties over de verschillende prijscategorieën;
 - werden uitgebreid met informatie over de internationale transacties in garanties van oorsprong: het aantal in Vlaanderen geïmporteerde garanties van oorsprong per maand werd voorzien van een grafiek en er werd een tabel en grafiek toegevoegd met het aantal uit Vlaanderen geëxporteerde garanties van oorsprong per jaar en per land van herkomst resp. bestemming;
- de statistieken over het aantal uitgereikte certificaten bevatten meer grafische informatie ingedeeld per energiebron over het aantal uitgereikte certificaten per maand;
- de statistieken over de productiecapaciteit van groene stroom en WKK geven nu ook de geïnstalleerde productiecapaciteit weer opgesplitst per jaar van indienstname.

Deze uitgebreide statistieken zijn terug te vinden op <http://www.vreg.be/statistieken-groene-stroom> en <http://www.vreg.be/statistieken-warmtekrachtkoppeling>.

De VREG lanceerde in april 2011 ook bijkomende statistieken met gegevens van het aantal uitgereikte certificaten en de geïnstalleerde productiecapaciteit groene stroom en WKK opgesplitst per gemeente, per provincie en per netgebied. Deze statistieken zullen op semestriële basis geactualiseerd worden.

2.2. Transparantie over de kost van de certificatenverplichting per leverancier

De vraag naar meer transparantie in de kosten voor het voldoen aan de certificatenverplichtingen door de elektriciteitsleveranciers heeft geleid tot een nieuwe decretaal vastgelegde taak voor de VREG (zie 3. Wettelijke basis).

2.3. Relevantie van de publicatie van de kost per leverancier

De VREG verdedigt altijd het principe dat de kost voor het voldoen aan de certificatenverplichtingen eigenlijk een kost is die deel uitmaakt van de energiekost, zijnde het deel van de jaarlijkse kostprijs waarover de elektriciteitsleverancier controle heeft. Deze kosten zouden idealiter niet apart op de factuur vermeld mogen worden. De leverancier kan immers door een verstandige strategie deze kost minimaliseren en zo een gunstigere concurrentiepositie verwerven ten opzichte van de concurrenten. Andere kosten met eenzelfde karakter worden ook niet apart op de factuur geïdentificeerd. Het niet apart vermelden van deze kost op de factuur zou de druk op de elektriciteitsleverancier versterken om via een kostenefficiënte aanpak om aan de certificatenverplichtingen te voldoen, een gunstigere (kostprijs-)positie op de markt te beogen.

2.4. Hoe wordt de kost van de certificatenverplichtingen momenteel op de factuur vermeld?

Op het ogenblik stellen we echter vast dat:

1° deze kosten alleen door Ecopower en Wase Wind (en Electrabel voor de groene producten) niet apart op de factuur vermeld worden. De meeste elektriciteitsleveranciers vermelden dus wel een aparte vergoeding op de factuur;

2° met uitzondering van Electrabel, Elexys (alleen gericht op niet-huishoudelijke klanten) en EBEM, die een percentage van de boeteprijs doorrekenen, alle leveranciers aan huishoudelijke klanten het volledige quotum in te leveren certificaten doorrekenen aan hun klanten aan een waarde gelijk aan de boeteprijs. Dit kan vastgesteld worden op basis van de informatie die de elektriciteitsleveranciers bezorgen in het kader van de prijsmonitoring en de V-test. Over de doorrekening van de kosten verbonden aan de naleving van de certificatenverplichtingen aan grote industriële afnemers is geen informatie beschikbaar bij de VREG. Het gaat hier over onderhandelde contracten met vertrouwelijk karakter en niet over standaardtarieven.

Toch voldoet de grote meerderheid van de leveranciers aan het quotum voor GSC en voor WKC en kan verondersteld worden dat de gemiddelde kost per certificaat die hieraan verbonden is, lager ligt dan de boeteprijs. De meeste elektriciteitsleveranciers rekenen met andere woorden een 'premie' door bovenop de eigenlijke kostprijs die ze dragen voor het certificatenstelsel. Deze situatie verklaart waarom een aantal afnemers het gevoel heeft teveel te betalen. De elektriciteitsleveranciers verhogen op die manier immers ogenschijnlijk de maatschappelijke kost van het certificatenstelsel. Dit creëert het gevoel bij veel afnemers dat zij onterecht een te hoge kost dragen.

2.5. Verhoogt de vermelding van de kost van de certificatenverplichtingen de totaalprijs van de elektriciteitsfactuur?

De vraag is echter of dit een reëel fenomeen, dan wel gezichtsbedrog is. Uiteindelijk kunnen de energieleveranciers geen structurele 'marge' heffen op hun groene bijdrage, zonder dit ofwel te compenseren op hun zuivere energieprijs, ofwel een concurrentieel nadeel op te lopen. Het feit dat

veel elektriciteitsleveranciers een 'premie' binnen de kost van de certificaatverplichtingen kunnen doorrekenen, wijst erop dat de energiemarkt (nog) niet volledig transparant is en nog niet volledig concurrentieel werkt. Toch is het zo dat concurrentie de globale energieprijzen drukt. Alleen wordt dit op het ogenblik niet vertaald in een correcte vermelding van de kost voor de certificatenverplichtingen op de factuur. Dit heeft mogelijk te maken met het feit dat het voor de elektriciteitsleveranciers gemakkelijker is om tegenover de klant te verklaren dat een door de overheid opgelegde kost hoog is, dan ditzelfde te moeten verklaren voor de 'zuivere' energiekost. Het gaat dus om een probleem van (gebrek aan) transparantie en van vermelding van kosten, eerder dan om een probleem van onterechte kostenaanrekening. Hoewel het op het eerste gezicht onlogisch lijkt om dit transparantieprobleem op te lossen door te verbieden de kost voor de certificatenverplichtingen apart op de factuur te vermelden, zou deze oplossing volgens de VREG tot de meest concurrentieële situatie leiden en dus het best passen binnen de context van de geliberaliseerde energiemarkten.

Er is inderdaad op alle segmenten van de markt een tendens te zien dat de marge verschoven wordt naar een handel in certificaten, i.p.v. elektriciteit. Daar het gekoppelde producten zijn, en de klant voornamelijk kijkt naar zijn tarief per kWh voor elektriciteit, is dit een normale commerciële beweging. Hierdoor is het de facto onmogelijk om een zinvolle analyse uit te voeren door enkel naar het aspect 'kostprijs van de certificaten' te kijken.

Indien toch een kost op de factuur wordt vermeld voor het voldoen aan de certificatenverplichtingen, dan zou dit natuurlijk de reële kost moeten zijn in plaats van de doorrekening van de boeteprijs, de huidige praktijk van de meeste elektriciteitsleveranciers. Dit heeft als voordeel dat bedrijven die bewust voor een niet-kostenefficiënte strategie zouden kiezen en gemakshalve de boete betalen, hierdoor meer druk ondervinden om hun aanpak bij te sturen.

Toch zijn een aantal bedenkingen te formuleren i.v.m. de kost die de elektriciteitsleveranciers doorrekenen. De elektriciteitsleveranciers wijzen erop dat deze kost niet beperkt is tot louter de kost voor het verwerven van certificaten door deze aan te kopen en/of door elektriciteit te produceren op basis van hernieuwbare energiebronnen of door middel van WKK.

De elektriciteitsleveranciers lijsten volgende kosten op die niet in de huidige reikwijdte van de door het decreet opgelegde methodologie in beeld komen:

1. *Banking cost* van de certificaten;
2. *Risicopremie, zowel op het vlak van de prijs als van het volume, en de eigen interne kosten voor het beheren van onze certificaten-portefeuille;*
3. *Aanpassingen aan het regulatoire kader leiden tot bijkomende risico's, waarvoor op geen enkele wijze een risicopremie in de berekeningen werd opgenomen;*
4. *Het gebruik van onrendabele top voor de installaties die eigendom zijn van een elektriciteitsleverancier leidt tot een ongelijke behandeling van deze leverancier t.o.v. een leverancier zonder eigen productie. Immers, de marge voor de producent wordt hierdoor opgeteld bij de marge van de leverancier.*
5. *de financiële en administratieve kosten verbonden aan de quotumverplichting zouden aan de gewogen gemiddelde transactiekost moeten toegevoegd worden. Op basis van beperkte input van enkele elektriciteitsleveranciers, lijken deze kosten voor de laatste inleveringsperiode ongeveer 12 à 13% van de zuivere certificaatkosten te bedragen.*
6. *Bijkomend zijn er ook overhead kosten, die in hoger staand cijfer niet opgenomen, werden, waarmee volgens de elektriciteitsleveranciers rekening gehouden moet worden.*

De "kale" inkoopprijs is dus slechts een element van de totale kosten die gerelateerd zijn aan certificatenverplichtingen (bijvoorbeeld ook werving, administratie, beheer, interne/externe projecten voor bestaande/nieuwe installaties, etc.).

3. Wettelijke basis

In artikel 3.1.3, eerste lid, 4°, d) en e) van het Energiedecreet, zoals toegevoegd bij decreet van 6 mei 2011, worden volgende nieuwe taken opgelegd aan de VREG:

- “d) het jaarlijks voor 30 juni per leverancier in het Vlaamse Gewest publiceren van de gewogen gemiddelde kost per groenestroom- of warmtekrachtcertificaat dat gedurende de laatste inleveringsperiode werd ingeleverd voor de certificatenverplichtingen, vermeld in respectievelijk artikel 7.1.10 en artikel 7.1.11, waarbij de VREG:
- 1) bij de berekeningen van de gewogen gemiddelde kost voor de ingeleverde certificaten die verhandeld werden, de handelsprijs gebruikt die de leveranciers moeten kenbaar maken aan de VREG;
 - 2) bij de berekeningen van de gewogen gemiddelde kost voor de ingeleverde certificaten die op grond van artikel 7.1.1 en artikel 7.1.2 aan de leverancier in zijn hoedanigheid als producent werden toegekend, de onrendabele top hanteert die is berekend voor de technologie en datum van indienstname van de installatie waarvoor het certificaat werd toegekend. Bij ontstentenis van een onrendabele top wordt gebruikgemaakt van een geschatte onrendabele top;
- e) het jaarlijks voor 30 juni per leverancier in het Vlaamse Gewest publiceren
- 1) van het aantal certificaten waarover een leverancier beschikt;
 - 2) van het aantal certificaten dat gedurende de laatste inleveringsperiode werd ingeleverd voor de certificatenverplichtingen, vermeld in respectievelijk artikel 7.1.10 en artikel 7.1.11;”.

Het feit dat dit eerste rapport wordt gepubliceerd enige tijd na de wettelijke deadline uit het wijzigingsdecreet is het gevolg van de bijkomende rapporteringen die moesten geprogrammeerd worden in de certificatenbank. Het samenbrengen en controleren van de relevante data betekende een aanzienlijke werklast die bovenop de normale taken kwam. Desondanks blijft de opgelegde methodologie van aard om een *benadering* op te leveren van de reële kostprijs die de elektriciteitsleveranciers dragen om te voldoen aan de certificatenverplichtingen en biedt ze geen perfect inzicht in de werkelijke kost. Dit zou immers het auditeren van elke individuele productie-installatie vergen, wat een aanzienlijke investering in bijkomend personeel zou vergen.

Het verder aanpassen van de databank om in de toekomst nog dichter de reële kost van de certificatenverplichtingen te benaderen, zou betekenen dat er fundamenteel ingegrepen moet worden in de structuur van de certificatenbank. Hiertoe moet immers per productie-installatie een bijkomend gegeven worden bewaard, namelijk de OT-categorie waartoe die installatie behoort. Het betreft een dynamische categorisatie, die in de tijd moet kunnen worden aangepast zowel qua OT-waarde per categorie als qua categorie-indeling over de installaties. Dit zou een extreem dure en blijvend arbeidsintensieve ingreep zijn, waarvan de kosten en baten zorgvuldig moeten afgewogen worden en waarvoor de VREG noch over de nodige financiële, noch over de nodige menselijke middelen beschikt, zodat dit ten koste zou gaan van andere investeringen en taken. Op het einde van het rapport worden wel een aantal aanpassingen aan de toegepaste methodologie weergegeven die ertoe zullen leiden dat in toekomstige versies van dit rapport, de berekende kost een veel betere benadering kan vormen van de werkelijke kosten, zonder dat dit ingrepen in de databank noodzaakt.

4. Verzameling en verwerking van de statistieken

4.1. Relativering van de gebruikte methodologie

De VREG moest dus een aantal nieuwe rapporteringen opstellen en publiceren om uitvoering te geven aan deze nieuwe opdracht die hem op basis van het wijzigingsdecreet opgelegd werd.

Het probleem is dat de structuur en opzet van de VREG-certificatendatabank niet voorzien is op dit soort van analyses.

De certificatendatabank die de VREG opbouwde en onderhoudt met het oog op het beheren van de groenestroom- en warmtekrachtcertificaten, bestaat uit verschillende registers:

leden

installaties

certificaten

transacties

Van elk lid, elke productie-installatie, elk certificaat en elke transactie worden een aantal gegevens geregistreerd in de databank. De databank bevat bijgevolg registers van elk van deze elementen.

Deze registers zijn onderling gekoppeld, maar bevatten niet allemaal alle gegevens van alle certificaten. Bijvoorbeeld:

- aan "leden" (iedereen die een log-in heeft in de certificatendatabank, dit kan een producent zijn, een netbeheerder, een trader in certificaten, een leverancier met een certificatenverplichting,...) zijn al dan niet productie-installaties gekoppeld;
- uit een productie-installatie worden certificaten gegenereerd. Op elk certificaat staat een link naar de productie-installatie van waaruit dit certificaat afkomstig is, maar een certificaat zelf bevat niet alle gegevens van de productie-installatie;
- het register met transacties vermeldt de gegevens van de transactie: aankoper, verkoper, tijdstip transactie, aantal certificaten in de transactie, certificatennummers (identificatie van de verhandelde certificaten).

Deze opzet laat niet toe om elk element uit één register te relateren aan om het even welk element uit een ander register (zoals bvb wie allemaal historisch de eigenaar is geweest van een welbepaald certificaat of hoe vaak een welbepaald certificaat werd verhandeld).

Er moest dus bekeken worden welke verbanden relatief eenvoudig gelegd konden worden binnen de huidige structuur van de databank, om de gevraagde benadering toe te laten.

Factoren die de uitvoering van de rapportering zoals opgelegd in het decreet zeer complex maken:

- Certificaten kunnen tot 5 jaar na de overeenkomstige productie ingeleverd worden voor de certificatenverplichting. Het is enkel van belang en voorzien in de databank om te controleren of een certificaat nog geldig kan ingeleverd worden, niet hoelang gewacht wordt alvorens een uitgereikt certificaat ingeleverd wordt.
- Inzicht in de werkelijke kost gedragen door de elektriciteitsleverancier, vergt ook een vergelijking tussen de aankoopprijs van een certificaat en de productiekostprijs die tegenover dat certificaat staat, zo niet kan door het opzetten van constructies voor het verhandelen van certificaten op perfect legale wijze de meerwaarde voor de producent onzichtbaar gemaakt worden. De kosten die gemaakt zijn voor de aankoop van certificaten zouden volgens het decreet moeten gebeuren op basis van de transactieprijs die in de databank moet worden opgenomen bij elke verkoop van certificaten. Deze transactieprijs is echter niet gelijk aan de kostprijs voor de opwekking van de betrokken hoeveelheid elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen of door middel van WKK.
- Het is pas mogelijk om de reële kost precies in beeld te brengen als de volledige levensloop van een certificaat gemonitord kan worden, van uitreiking tot inlevering, met alle mogelijke transacties

tussen in. Tot op heden is er geen nood aan het traceren van de levensloop van een certificaat via de databank. Het aanpassen van de databank om de *levensloop* van een WKC of GSC te kunnen volgen in functie van het relateren van de kostprijs ervan (productiekost of transactiekost) aan een elektriciteitsleverancier, vergt ingrijpende en dus dure aanpassingen aan de databank.

- De prijs die als transactieprijs voor een certificaat in de databank zit, is mogelijk niet volledig accuraat in het kader van deze rapportering. Er zijn bijvoorbeeld veel *package deals* van bijvoorbeeld. GSC + GvO + opgewekte groene stroom, zonder dat duidelijk is wat betaald wordt voor elk individueel element in het pakket;
- Het is onmogelijk om alle verbanden tussen bedrijven die de rol van certificaatplichtige en/of certificaatgerechte partij opnemen, in kaart te brengen en up to date te houden. Zo is bijvoorbeeld Electrabel Customer Solutions NV geen producent, maar Electrabel NV wel. Enkel van elektriciteitsleveranciers die *rechtstreeks* certificaten inleveren die ze verkregen hebben voor eigen productie, wordt (een benadering van) de productiekost in rekening genomen. Het feit dat het bedrijfstechnisch logisch is dat het overschot aan certificaten van Electrabel NV overgedragen/verkocht wordt aan ECS, kan niet weerhouden worden in de computeranalyse, omdat het absoluut onduidelijk is hoe alle certificaatplichtige en certificaatgerechte partijen contractueel met elkaar verbonden zijn. Er zijn zelfs productie-installaties die in joint-venture beheerd worden en waarvan de certificaten aan verschillende partijen toekomen. Het is dan ook onmogelijk om met deze contractuele relaties rekening te houden in de certificatedatabank en dus ook in deze analyse;
- Deze monitoring zou tot gedragwijzigingen kunnen leiden bij de betrokken marktpartijen (bijvoorbeeld door in reactie op het feit dat de kostprijs van niet-verhandelde certificaten gemonitord wordt, alle certificaten te gaan verhandelen), wat permanente bijsturing van de methodiek en dus ook van de ondersteunende rapportering in de databank zou noodzaken.
- Om een nog gedetailleerdere benadering te kunnen geven van de kost per certificaat van een welbepaalde technologie, zou een programmering van de OT categorieën in de Certificatedatabank zijn. Naast het feit dat een dynamische categorisatie, die in de tijd moet kunnen worden aangepast zowel qua OT-waarde per categorie als qua categorie-indeling over de installaties een extreem dure en blijvend arbeidsintensieve ingreep zou zijn, zorgt deze oplossing ook voor vertraging bij het gewone gebruik van de databank. Hoe meer gegevens moeten worden bewaard in de Certificatedatabank, hoe trager deze werkt bij het inladen van overzichten. Gezien de grote frequentie waarin bepaalde overzichten worden opgevraagd door de VREG dan wel door de andere (meer dan 150.000) gebruikers van de databank, is het niet erg gewenst om deze laadsnelheid verder te verlagen.

Er moesten dus een aantal assumpties gemaakt worden om de methodologie enigszins te vereenvoudigen en zo toepasbaar te maken zonder al te ingrijpende - langdurige en erg veel geld kostende - ingrepen in de certificatedatabank te moeten doen.

4.2. Assumpties en methodologische elementen:

Rekening houdend met de hierboven en hieronder vermelde beperkingen moesten een aantal vereenvoudigingen worden gemaakt. Volgende methodologische elementen zijn van belang:

- De scope van het rapport wordt beperkt tot één jaar, de inleveringsronde van 1/4/2010 tot 31/3/2011;
- De elektriciteitsleveranciers worden in strikte zin beschouwd.
 - Het is immers onmogelijk om alle verbanden tussen gelieerde bedrijven op een duurzaam beheerbare wijze te programmeren in de databank (dus als bvb ECS certificaten aankoopt, worden deze als verhandelde certificaten beschouwd, ongeacht of deze certificaten van Electrabel NV komen, dan wel van een niet met de GdF-Suez gelieerde producent);
- Er wordt niet gekeken in welk jaar de ingeleverde certificaten werden aangekocht of geproduceerd.

- Op die manier kan de complexiteit van banking worden uitgeschakeld. We beschouwen met andere woorden elke inleveringsronde als een afgesloten geheel;
- Voor het bepalen van de onrendabele top per technologie van het betrokken jaar werd geput uit de meest recente versies van de OT-studies. Deze studies werden gehanteerd voor het bepalen van de kost verbonden aan niet-verhandelde certificaten. Voor waterkracht werd in deze studie geen OT berekend. Daarom werd voor de betrokken installaties de minimumsteun genomen voor installaties in dienst genomen voor 2010 (het gaat over slechts één installatie).
 -
- Enkel transacties van certificaten die zijn ingeleverd voor de certificatenverplichting worden in de analyse betrokken;
- Voor ieder verhandeld certificaat opgenomen in de analyse, wordt enkel de laatste transactie vóór de inlevering in ogenschouw genomen.
 - Soms wordt een certificaat immers meermaals verhandeld alvorens het wordt ingeleverd voor de quotumverplichting. In onderhavig rapport wordt ervan uitgegaan dat enkel de kost van de laatste aankoop van het certificaat relevant is voor de berekening van de kost van de certificaten aankoop voor de inleververplichting;
- Transacties aan een prijs van 0 euro:
 - Een belangrijk aantal transacties is met prijs 0 euro opgenomen in de databank. Hierover heeft de VREG in het verleden al uitgebreide analyses uitgevoerd en werd overleg gepleegd met de elektriciteitsleveranciers. De VREG heeft de elektriciteitsleveranciers er op gewezen dat hoewel er geen wettelijke verplichting bestaat die verbiedt om transacties aan 0 euro in de certificaten databank te registreren, het boekhoudkundig en fiscaal niet kan dat activa tussen (verbonden) ondernemingen getransfereerd worden zonder een correcte waardering van deze activa. Dit heeft aanleiding gegeven tot de publicatie op de VREG-website van de fiscale en boekhoudkundige verwerking van certificaten (<http://www.vreg.be/btw-en-boekhoudkundige-behandeling>);
 - Een deel van deze transacties aan 0 euro gebeurt in het kader van het gebruik van de functie Garantie van Oorsprong (GvO) van het certificaat. Deze transacties zijn niet meegenomen in de berekening omdat ze niet gericht zijn op het gebruik van het certificaat voor de quotumverplichting. De VREG werkt aan een ont koppeling van de functies GvO en steuncertificaat om van de Garantie van Oorsprong een op zichzelf staand instrument te maken. Dit zal deze transacties overbodig maken. In afwachting van deze ont koppeling werd het invoeren van transacties van certificaten aan 0 euro in de VREG-databank daarom indertijd niet gezien als verstorend voor de werking van de certificatenmarkt, omdat de VREG deze transacties niet meeneemt in de berekening van gemiddelde handelsprijs;
 - Om te vermijden dat deze aan 0 euro geboekte certificaten transacties de resultaten van dit rapport beïnvloeden, werd aan de elektriciteitsleveranciers de kans geboden om een andere waardering voor te stellen, op voorwaarde dat dit een gemotiveerd voorstel was. Dit liet toe om aan de aan 0 euro geboekte certificaten transacties een realistische kost toe te wijzen, bijvoorbeeld gebaseerd op de boekhoudkundige waarde van deze transactie bij de elektriciteitsleverancier of de contractueel vastgelegde waarde tussen de producent en de elektriciteitsleverancier.
- Certificaten aangekocht op de Belpex Green Certificate Exchange (GCE) worden meegeteld aan de gemiddelde prijs die gedurende 2010 tot stand kwam in de handelssessies op de GCE.

5. Resultaten

5.1. Gemiddelde kostprijs per certificaat per elektriciteitsleverancier

Tabel 1 geeft per elektriciteitsleverancier de gemiddelde kostprijs weer van de tijdens de inleveringsronde van 31 maart 2011 ingeleverde groenestroom- en warmtekrachtcertificaten. Hierbij wordt uitgegaan van alle verworven certificaten, zowel door productie als door een handelstransactie.

Zoals in sectie 3 van dit rapport toegelicht, moesten een aantal hypothesen en vereenvoudigingen gemaakt worden om het rapport te kunnen opstellen.

Tabel 1

Elektriciteitsleverancier	Gemiddelde kost per verworven GSC voor inlevering op 31-03-2011	Gemiddelde kost per verworven WKC voor inlevering op 31-03-2011
Anode BV	€ 104,20	€ 32,00
Belpower International NV	€ 104,13	€ 32,06
DB Energie (Deutsche Bahn)	€ 110,20	€ 40,00
E.ON Belgium NV	€ 106,24	€ 38,00
E.ON Energy Trading AG	€ 101,80	€ 34,00
Ecopower CVBA	€ 100,13	€ 42,00
Electrabel Customer Solutions NV	€ 101,70	€ 37,46
Electrabel NV	€ 100,49	€ 35,17
Electrawinds Distributie NV	€ 103,00	€ 35,00
Elektriciteitsbedrijf Merksplas BVBA	€ 101,17	€ 32,32
Eneco België BV	€ 104,35	€ 41,40
Essent Belgium NV	€ 103,11	€ 36,55
LAMPIRIS NV	€ 105,04	€ 33,28
Nidera Handelscompagnie BV	€ 125,00	€ 45,00
Nuon Belgium NV	€ 105,90	€ 40,51
OCTA+ Energie NV	€ 105,00	€ 32,00
RWE Supply & Trading	€ 106,75	€ 36,00
Scholt Energy Control België BV	€ 106,75	€ 36,00
SPE NV	€ 108,86	€ 38,55
Wase Wind cvba	€ 105,02	€ 28,00

De globale kost bedraagt dus:

- Gemiddelde kost GSC: € 103,21;
- Gemiddelde kost WKC: € 37,19.

5.2. Aantal groenestroomcertificaten ingeleverd tijdens de quotumronde van 31 maart 2011

In tabel 2 wordt een overzicht gegeven van de quotumverplichting per leverancier in het kader van de inleveringsronde van 31 maart 2011 en de mate waarin elke certificaatplichtige elektriciteitsleverancier heeft voldaan aan de quotumplicht.

Tabel 2

Elektriciteitsleverancier	in te leveren GSC	ingeleverde GSC
Anode BV	1.826	1.826
Belpower International NV	1.826	1.853
DB Energie (Deutsche Bahn)	1.284	1.284
E.ON Belgium NV	81.870	81.870
E.ON Energy Trading AG	757	757
Ecopower CVBA	5.058	5.058
EDF Belgium NV	6.349	6.349
Electrabel Customer Solutions NV	1.130.709	1.130.709
Electrabel NV	540.883	540.883
Electrawinds Distributie NV	4	4
Elektriciteitsbedrijf Merksplas BVBA	4.005	4.005
Eneco België BV	43.211	43.211
Essent Belgium NV	39.906	39.600
LAMPIRIS NV	10.854	10.854
Nidera Handelscompagnie BV	6	0
Nuon Belgium NV	158.723	158.723
OCTA+ Energie NV	74	74
RWE Supply & Trading	5.727	5.727
Scholt Energy Control België BV	442	442
SPE NV	404.097	404.097
Wase Wind cvba	1.133	1.133

Uit tabel 2 blijkt dat 2 partijen niet voldeden aan de quotumverplichting bij de inleveringsronde van 31 maart 2011:

- **Nidera Handelscompagnie** verliet ondertussen de Vlaamse markt. Zij opteerden ervoor om gezien het kleine aantal in te leveren certificaten geen certificaten in te dienen en de boete te betalen.
- **Essent** diende wel het correcte totaal aantal certificaten in, maar gebruikte hierbij in beperkte mate ook Waalse, Brusselse en Noorse certificaten. Dit is ook in voorgaande jaren gebeurd, waarbij Essent telkens een brief stuurde waarbij zij de VREG vraagt om het technisch mogelijk te maken deze certificaten te aanvaarden. In reactie hierop werd opnieuw gemotiveerd waarom deze certificaten niet (juridisch en dus ook niet technisch) aanvaard kunnen worden door de VREG.

5.3. Aantal warmtekrachtcertificaten ingeleverd tijdens de quotumronde van 31 maart 2011

In tabel 3 wordt een overzicht gegeven van de quotumverplichting per leverancier in het kader van de inleveringsronde van 31 maart 2011 en de mate waarin elke certificaatplichtige elektriciteitsleverancier heeft voldaan aan de quotumplicht.

Tabel 3

Elektriciteitsleverancier	in te leveren WKC	ingeleverde WKC
Anode BV	1.491	1.491
Belpower International NV	1.491	1.697
DB Energie (Deutsche Bahn)	1.072	1.084
E.ON Belgium NV	70.594	70.594
E.ON Energy Trading AG	618	618
Ecopower CVBA	4.130	4.130
EDF Belgium NV	5.275	5.275
Electrabel Customer Solutions NV	925.590	925.590
Electrabel NV	633.563	633.563
Electrawinds Distributie NV	4	4
Elektriciteitsbedrijf Merksplas BVBA	3.271	3.271
Eneco België BV	36.205	36.205
Essent Belgium NV	32.589	32.589
LAMPIRIS NV	8.864	8.864
Nidera Handelscompagnie BV	5	0
Nuon Belgium NV	132.330	132.330
OCTA+ Energie NV	60	60
RWE Supply & Trading	7.870	7.870
Scholt Energy Control België BV	361	361
SPE NV	330.727	330.727
Tessengerlo Chemie	55.352	55.352
Wase Wind cvba	925	925

Uit tabel 3 blijkt dat 1 partij niet voldeed aan de quotumverplichting bij de inleveringsronde van 31 maart 2011:

- **Nidera Handelscompagnie** verliet ondertussen de Vlaamse markt. Zij opteerden ervoor om gezien het kleine aantal in te leveren certificaten geen certificaten in te dienen en de boete te betalen.

5.4. Aantal groenestroomcertificaten in portefeuille per elektriciteitsleverancier

In tabel 4 is het aantal groenestroomcertificaten terug te vinden dat elke elektriciteitsleverancier na de inleveringsronde op 1 april 2011 in portefeuille had. Sindsdien kan deze portefeuille natuurlijk verder geëvolueerd zijn, hetzij door het uitgereikt krijgen van GSC voor de recente productie, hetzij door het aan- of verkopen van groenestroomcertificaten sinds 1 april. De vermelding "met Q" duidt erop dat het over certificaten gaat die nog kunnen ingeleverd worden voor een volgende quotumronde.

Tabel 4

Naam Leverancier	Aantal GSC in bezit met Q op 01/04/2011
Anode BV	265
Belpower	54
DB Energie GmbH	44
E.ON Belgium NV	145.875
E.ON Energy Trading GmbH	0
EBEM BVBA	0
Ecopower cvba	31
Electrabel Customer Solutions	0
Electrabel NV	424.028
Electrawinds Distributie	75
Eneco België BV	410
Essent Belgium NV	102.143
Lampiris nv	2.903
Nuon Belgium NV	133.457
Octa+ Energie	0
RWE Supply & Trading	2.451
Scholt Energy Control Belgie NV	4.278
SPE N.V.	168.042
Wase Wind	0

5.5. Aantal warmtekrachtcertificaten in portefeuille per elektriciteitsleverancier

In tabel 5 is het aantal warmtekrachtcertificaten terug te vinden dat elke elektriciteitsleverancier na de inleveringsronde op 31 maart 2011 in portefeuille had. Sindsdien kan deze portefeuille natuurlijk verder geëvolueerd zijn, hetzij door het uitgereikt krijgen van WKC voor de recente productie, hetzij door het aan- of verkopen van warmtekrachtcertificaten sinds 1 april. Ook hier geldt dat de vermelding "met Q" erop duidt dat het over certificaten gaat die nog kunnen ingeleverd worden voor een volgende quotumronde.

Tabel 5

Naam Leveranciers	Aantal WKC in bezit met Q op 01/04/2011
Anode BV	32
Belpower	13
DB Energie GmbH	0
E.ON Belgium NV	133.513
E.ON Energy Trading GmbH	4.771
EBEM bvba	0
Ecopower CVBA	29.792
Electrabel Customer Solutions NV	296.620
Electrabel NV	626.231
Electrawinds Distributie	0
Eneco België BV	53.749
Essent Belgium NV	39.242
Lampiris NV	996
Nuon Belgium NV	123.346
Octa+ Energie	0
RWE Supply & Trading	491.905
Scholt Energy Control België NV	10.373
SPE N.V.	210.932
Wase Wind	25

6. Conclusies

6.1. Analyse van de cijfers

De in dit rapport opgenomen cijfers moeten met de nodige nuancering geanalyseerd worden. Het is immers duidelijk dat de in dit rapport weergegeven kostinschattingen slechts een (weliswaar belangrijk) deel van de reële kost die door de elektriciteitsleveranciers gedragen wordt in het kader van de quotumverplichtingen weerspiegelt.

Het in de toekomst verder aanpassen van de certificatenbank om nog beter de reële kost van de certificatenverplichtingen te gaan benaderen, zou betekenen dat er fundamenteel ingegrepen moet worden in de structuur ervan. Dit zou een zeer dure en arbeidsintensieve ingreep betekenen, waarvan de kosten en baten zorgvuldig moeten afgewogen worden en waarvoor de VREG noch over de nodige financiële, noch over de nodige menselijke middelen beschikt, zodat dit ten koste zou gaan van andere investeringen en taken. Wel is het mogelijk om een aantal verbeteringen aan te brengen in de methodologie en de gegevens waarop de berekening gebaseerd is (zie 6.2).

6.2. Verbeteringsmogelijkheden voor de toekomst

In de toekomst kunnen betere resultaten gerealiseerd worden inzake de benadering van de reële kostprijs voor het verwerven van certificaten door het ondernemen van volgende acties:

1. De VREG zal onderzoeken of het zinvol en mogelijk is om in de gebruiksvoorwaarden van de certificatenbank op te nemen dat de prijs die voor een transactie van certificaten wordt ingevoerd moet overeenkomen met de boekhoudkundige waarde van deze transactie bij de elektriciteitsleverancier. Dit garandeert dat de waardering – gevalideerd door de bedrijfsrevisor van de betrokken leverancier – zich vertaalt in een relevante prijs in de databank. Een voorwaarde die hiervoor vervuld moet zijn, is de ontkoppeling tussen de functies 'steuncertificaat' en 'Garantie van Oorsprong', die nu nog beide gecombineerd worden in de GSC en WKC. In ieder geval zal ook voor de rapportering mbt 2011 dezelfde oefening moeten gebeuren als in dit rapport, teneinde het effect van de in de loop van 2011 en begin 2012 aan 0 euro geboekte transacties te neutraliseren;
2. De VREG zal met VITO verder overleg plegen over het verder verbeteren van de toe te passen onrendabele top voor iedere in de certificatenbank gebruikte technologie. Dit moet toelaten om alle door productie verworven certificaten aan een zo realistisch mogelijke kostprijs op te nemen in de berekening.

6.3. Evaluatie ondersteuningsmechanismen

De evaluatie van de ondersteuningsmechanismen voor de productie van elektriciteit op basis van hernieuwbare bronnen en warmtekrachtkoppeling is lopende en wordt afgerond tegen eind september 2011. Hierover zal een rapport aan de Vlaamse minister van Energie worden overgemaakt. Deze materie is ook in dat kader relevant.